

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 31 серпня 2026 р. № 1071

ПОРЯДОК
практичної підготовки здобувачів професійної освіти

1. Цей Порядок визначає механізм організації практичної підготовки здобувачів професійної освіти, що здійснюється на базах юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми та/або фізичними особами — підприємцями, які забезпечують проходження такої підготовки (далі — суб'єкт господарювання), і є обов'язковою та невід'ємною формою організації освітнього процесу в закладах професійної освіти.

2. Практична підготовка спрямована на формування та/або вдосконалення у здобувачів професійної освіти професійних компетентностей за обраною (обраними) ними професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями) відповідно до освітньої програми. Практична підготовка здійснюється у формі виробничого навчання, виробничої практики, інших формах, передбачених законодавством.

Виробниче навчання проводиться з метою формування у здобувачів професійної освіти професійних компетентностей за обраною (обраними) професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями) відповідно до освітньої програми, оволодіння сучасною технікою, механізмами, інструментами, технологіями, здобуття необхідних практичних навичок самостійного та якісного виконання робіт.

Виробнича практика проводиться з метою вдосконалення набутих професійних компетентностей за обраною (обраними) професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями), опанування прогресивних форм організації праці, забезпечення соціальної, психологічної та професійної адаптації на робочому місці.

3. Практична підготовка здійснюється із дотриманням принципів рівного доступу, недискримінації, інклюзивності та забезпечення розумного пристосування для здобувачів професійної освіти з інвалідністю, ветеранів війни та осіб з особливими освітніми потребами.

4. Строки і тривалість проходження практичної підготовки визначаються освітньою програмою.

Зміст практичної підготовки визначається відповідними програмами, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджуються відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі професійної освіти.

Програма практичної підготовки містить:

назву виду практичної підготовки із зазначенням її форми, опису, мети, основних завдань і форми підсумкового контролю;

етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;

вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;

критерії оцінювання.

Інші вимоги до програми практичної підготовки, її структури та змісту визначаються положенням про організацію освітнього процесу в закладі професійної освіти.

Оцінювання результатів проходження практичної підготовки здійснюється відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі професійної освіти та вимог програми практичної підготовки.

5. Практична підготовка за дуальною формою здобуття професійної освіти здійснюється із урахуванням особливостей такої форми здобуття освіти.

6. Практична підготовка здобувачів професійної освіти організовується відповідно до договору про проходження практичної підготовки, укладеного між закладом професійної освіти і суб'єктом господарювання (далі — договір) на основі примірного договору про проходження практичної підготовки здобувачами професійної освіти, що затверджується МОН. Строк дії договору не може перевищувати п'яти років.

Заклад професійної освіти формує перелік суб'єктів господарювання, із якими укладено або планується укладення договорів у календарному році, що передує року, в якому планується організація практичної підготовки, для вчасного забезпечення організації проходження практичної підготовки та укладення відповідних договорів. У разі необхідності зазначений перелік може бути змінений протягом навчального року.

Суб'єкт господарювання інформує у відповідь на запит закладу професійної освіти про можливості проходження практичної підготовки здобувачами професійної освіти та умови її проходження в порядку, передбаченому відповідним договором. У разі ненадання відповіді суб'єктом господарювання на запит закладу професійної освіти протягом 30 календарних днів з дня його отримання або надання негативної відповіді вважається, що суб'єкт господарювання не має можливості організувати проходження практичної підготовки.

7. У разі відсутності договорів заклад професійної освіти забезпечує практичну підготовку здобувачів професійної освіти у закладі професійної освіти, зокрема в навчально-практичних центрах, майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах і в навчально-дослідних господарствах відповідного галузевого спрямування.

Здобувачі професійної освіти за погодженням із закладом професійної освіти можуть пропонувати суб'єкта господарювання як місце проходження практичної підготовки. У такому разі практична підготовка організовується за умови укладення договору відповідно до пункту 6 цього Порядку. У разі коли під час проходження практичної підготовки здобувач професійної освіти виконуватиме в суб'єкта господарювання трудові функції, із таким здобувачем укладається студентський трудовий договір відповідно до законодавства.

8. Практична підготовка може здійснюватися на безоплатній основі або із виплатою винагороди здобувачу професійної освіти.

Практична підготовка у формі виробничого навчання може здійснюватися на безоплатній основі. Під час виробничого навчання здобувачу професійної освіти може виплачуватися винагорода або надаватися інша матеріальна підтримка суб'єктом господарювання відповідно до законодавства та/або договору.

Практична підготовка у формі виробничої практики, яка передбачає виконання робіт або надання послуг у межах трудової функції працівника суб'єкта господарювання, здійснюється за винагороду, яка виплачується на рахунок здобувача професійної освіти на підставі студентського трудового договору відповідно до законодавства.

9. Під час практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів професійної освіти для цілей, не передбачених освітньою програмою та договором.

10. Здобувачі професійної освіти проходять практичну підготовку в суб'єктів господарювання у складі навчальних груп або індивідуально.

11. Практична підготовка здобувачів професійної освіти здійснюється на базах суб'єктів господарювання, технічне оснащення, рівень організації праці та застосовувані технології яких дають змогу забезпечувати виконання освітньої програми за відповідною професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями).

12. Практична підготовка здобувачів професійної освіти здійснюється під керівництвом педагогічних працівників, керівників практичної підготовки та наставників, які визначаються із числа працівників суб'єкта господарювання.

13. Перед початком практичної підготовки керівник суб'єкта господарювання видає наказ про закріплення здобувачів професійної освіти за робочими місцями, призначає наставників і забезпечує безпечні умови праці відповідно до законодавства.

Суб'єкт господарювання перед початком практичної підготовки укладає студентський трудовий договір із здобувачем професійної освіти в разі, коли під час проходження практичної підготовки здобувач професійної

освіти виконуватиме трудові функції в суб'єкта господарювання, і протягом семи календарних днів з моменту допуску здобувача професійної освіти до роботи передає один примірник студентського трудового договору закладу професійної освіти.

14. На здобувачів професійної освіти відповідно до законодавства про оплату та охорону праці поширюються права та обов'язки щодо оплати праці, виконання законодавства про працю, у тому числі про охорону праці, безпеку життєдіяльності та виробничу санітарію, а також інших локальних актів суб'єкта господарювання.

15. Суб'єкти господарювання, які надають здобувачам професійної освіти робочі місця для проходження практичної підготовки, зобов'язані:

створювати безпечні умови праці для виконання завдань, передбачених освітньою програмою, відповідно до законодавства про працю, у тому числі про охорону праці, безпеку життєдіяльності та виробничу санітарію, нормативно-правових актів у сфері професійної освіти та забезпечувати можливість для опанування здобувачами професійної освіти сучасної техніки, технологій і методів роботи;

ознайомлювати здобувачів професійної освіти із правилами внутрішнього трудового розпорядку суб'єкта господарювання та проводити інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності та виробничої санітарії;

створювати умови для повного та раціонального завантаження здобувачів професійної освіти на робочих місцях, запобігати простоям і залученню до робіт, не пов'язаних із виконанням програми практичної підготовки та майбутньою професійною діяльністю;

забезпечувати здобувачів професійної освіти на період проходження практичної підготовки спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту;

надавати здобувачам професійної освіти можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, інформаційними ресурсами, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практичної підготовки;

здійснювати контроль за виконанням практичних завдань, вести облік обсягу виконаної роботи кожним здобувачем професійної освіти, забезпечувати виплату винагороди за виконану роботу відповідно до законодавства;

надавати характеристику на кожного здобувача професійної освіти за результатами практичної підготовки.

16. Суб'єкт господарювання може здійснювати підвезення здобувачів професійної освіти або оплату їх проїзду до місць проходження практичної

підготовки та назад і за потреби організовувати для них необхідні житлово-побутові умови.

17. Керівник суб'єкта господарювання несе відповідальність за забезпечення належних умов та виплату винагороди здобувачам професійної освіти, а також дотримання законодавства про працю, у тому числі про охорону праці, безпеку життєдіяльності та виробничу санітарію, під час проходження практичної підготовки відповідно до договору.

18. Надання робочих місць для проходження здобувачами професійної освіти практичної підготовки за професійними кваліфікаціями, що передбачають важкі або шкідливі умови праці, здійснюється суб'єктами господарювання із дотриманням вимог законодавства, норм охорони праці та безпеки життєдіяльності, а також із забезпеченням відповідного рівня підготовки здобувачів професійної освіти.

19. Заклади професійної освіти, які направляють здобувачів професійної освіти для проходження практичної підготовки на наданих суб'єктами господарювання робочих місцях, зобов'язані:

подавати суб'єктам господарювання не пізніше ніж за два тижні до початку практичної підготовки списки здобувачів професійної освіти із зазначенням інформації про рівень підготовки здобувачів професійної освіти, керівників практичної підготовки від закладів професійної освіти, програми практичної підготовки, копії довідок про проходження медичного огляду здобувачами професійної освіти за потреби;

забезпечувати попередню теоретичну підготовку здобувачів професійної освіти перед проходженням практичної підготовки, включно із ознайомленням із базовими поняттями охорони праці, безпеки життєдіяльності та загальними правилами внутрішнього трудового розпорядку, використанням засобів індивідуального захисту, а також економним витрачанням сировини, матеріалів, енергетичних та інших ресурсів, необхідних для виконання програми практичної підготовки;

здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів професійної освіти, зокрема із використанням засобів дистанційної комунікації;

не допускати здобувачів професійної освіти до виконання завдань на робочих місцях, де не забезпечено необхідні умови для проходження практичної підготовки, негайно повідомляти про це керівників суб'єктів господарювання та вживати заходів до забезпечення якісного здійснення практичної підготовки здобувачів професійної освіти;

в установленому порядку брати участь у розслідуванні нещасних випадків, які сталися із здобувачами професійної освіти під час проходження практичної підготовки.

Передача та оброблення персональних даних здобувачів професійної освіти здійснюється із дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних в обсязі, необхідному для організації практичної підготовки.

20. Після закінчення практичної підготовки здобувачі професійної освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практичної підготовки.

Обов'язковою формою звітності здобувача професійної освіти за результатами виробничої практики є звіт про практику. Структура та вимоги до звіту про практику, а також інші форми звітності визначаються положенням про організацію освітнього процесу в закладі професійної освіти і програмою практичної підготовки.

Звітність здобувача професійної освіти за результатами практичної підготовки, характеристика на здобувача професійної освіти, надана суб'єктом господарювання за результатами практичної підготовки, вносяться закладом професійної освіти за наявності технічної можливості до програмно-апаратного комплексу "Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту", який функціонує відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2021 р. № 1255 "Про затвердження Положення про програмно-апаратний комплекс "Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту" (Офіційний вісник України, 2021 р., № 96, ст. 6182).

Здобувачу професійної освіти, який не виконав програму практичної підготовки або отримав за її результатами негативну оцінку, надається право на повторне проходження практичної підготовки після виконання умов, визначених положенням про організацію освітнього процесу в закладі професійної освіти.

Тривалість робочого часу здобувача професійної освіти під час проходження практичної підготовки не повинна перевищувати тривалості робочого дня із урахуванням віку здобувача професійної освіти відповідно до законодавства.

21. Особливості організації практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначаються умовами договору.

22. Робота наставників, які визначаються із числа працівників суб'єкта господарювання, може оплачуватися суб'єктом господарювання додатково на строк практичної підготовки щомісяця в розмірах, визначених внутрішніми положеннями суб'єктів господарювання про оплату праці та стимулювання працівників.

23. Проходження практичної підготовки під час навчання повнолітніх здобувачів професійної освіти здійснюється в суб'єктів господарювання із урахуванням таких особливостей:

обов'язковість оплати праці (винагороди) повнолітніх здобувачів професійної освіти за фактично виконану роботу під час практичної підготовки, зокрема в межах програм перепідготовки від центрів зайнятості;

індивідуальний підхід до повнолітніх здобувачів професійної освіти, які проходять практичну підготовку (можливість для проходження практичної підготовки у вихідні дні та вечірній час, застосування гнучкого графіка роботи);

можливість для проходження практичної підготовки повнолітніх здобувачів професійної освіти за місцем їх основної роботи під час перепідготовки чи підвищення кваліфікації;

забезпечення оплати праці наставників, які визначаються з числа працівників суб'єкта господарювання, залучених до навчання повнолітніх здобувачів професійної освіти, підвищення їх кваліфікації або перепідготовки;

урахування результатів навчання повнолітніх здобувачів професійної освіти, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 31 серпня 2026 р. № 1071

ПЕРЕЛІК
постанов Кабінету Міністрів України,
що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 1999 р. № 992 “Про затвердження Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами закладів професійної (професійно-технічної) освіти виробничого навчання та виробничої практики” (Офіційний вісник України, 1999 р., № 23, ст. 1057).
 2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 770 “Про внесення змін до Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики” (Офіційний вісник України, 2010 р., № 65, ст. 2284).
 3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 503 “Про внесення змін до Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики” (Офіційний вісник України, 2013 р., № 60, ст. 2145).
 4. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 281 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 7 червня 1999 р. № 992” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 30, ст. 1059).
-